

Výroční zpráva Centra mediévistických studií AV ČR a UK při FLÚ AV ČR, v. v. i., v Praze za rok 2019

I. Základní informace o pracovišti v roce 2019

1. Personální stav

Činnost CMS zajišťovalo v roce 2019 celkem 23 interních pracovníků v rámci přepočtených 14,35 úvazků. Ředitelem CMS byl prof. PhDr. Petr Sommer, DSc., zástupci ředitele prof. PhDr. František Šmahel, DrSc., a Mgr. Pavel Soukup, Ph.D., vědeckým tajemníkem Mgr. Robert Novotný, Ph.D. Jako odborní pracovníci v CMS působili na částečné nebo celé úvazky: Mgr. Vojtěch Bažant; Mgr. Pavlína Cermanová, Ph.D.; Mgr. Dušan Coufal, Th.D.; PhDr. Eva Doležalová, Ph.D.; Mgr. Adéla Ebersonová; Mgr. Dušan Foltýn; Mgr. Jakub Jauernig; Mgr. David Kozler; Mgr. Jan Kremer; Mgr. Pavlína Mašková; PhDr. Jiří Militký, Ph.D.; Doc. Mgr. Martin Nodl, Ph.D.; Mgr. Adam Pálka; Martin Pjecha, M.A.; Mgr. Jaroslav Svátek, Ph.D.; Mgr. Martin Šorm; PhDr. Jana Zachová, CSc.; prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc.; Mgr. Václav Žůrek, Ph.D. Externě s CMS spolupracovala prostřednictvím DPP Mgr. Hana Chorvátová, Ph.D., neformálně Dr. Gabriel Silagi. Knihovnu spravoval od poloviny roku 2020 Mgr. Stanislav Hlaváč. Jako pomocné vědecké síly působili Eliška Frešerová a Václav Paděra. Funkci sekretářky vykonávala Jana Semelová.

2. Finanční zajištění činnosti CMS

Rozpočet CMS byl i v roce 2019 z větší části tvořen fakultativními prostředky. Institucionální rozpočet v rámci AV ČR zůstal zachován na úrovni předchozího roku. Druhý zřizovatel CMS, Univerzita Karlova a její Filozofická fakulta, podpořil v roce 2019 činnost CMS částečnou úhradou režijních nákladů spojených s podporou doktorského studia a poskytnutím stipendií studentům pracujícím v CMS. Dva pracovníci CMS jsou zapojeni do projektu UNCE na Filozofické fakultě UK.

Přibližně polovinu rozpočtu CMS zajišťovaly grantové projekty. Roku 2019 skončil projekt *Přenos věděni. Osudy čtyř bestsellerů v pozdně středověkých českých zemích* (GA ČR, hlavní řešitelka P. Cermanová). Stěžejní část financování zabezpečoval projekt EXPRO *Od performativity k institucionalizaci. Řešení konfliktů v pozdním středověku (strategie, aktéři, komunikace)* (GA ČR v rámci Programu podpory projektů excelence v základním výzkumu EXPRO; CMS ve spojení Ústavem pomocných věd historických a archivnictví FF MU v Brně, hlavní řešitel P. Soukup). Od roku 2019 CMS rovněž participuje na projektu *LINDAT/CLARIAH-CZ* (Velké výzkumné infrastruktury MŠMT), podprojekt MEMORI (za CMS R. Novotný, portál Czech Medieval Sources online).

Dne 11. prosince 2019 byla podepsána Smlouva o spolupráci mezi Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa e.V. (GWZO) a Filosofickým ústavem AV ČR. Koordinací spolupráce bylo pověřeno CMS.

3. Ocenění pracovníků CMS

Petr Sommer byl rektorem UK oceněn Zlatou medailí Univerzity Karlovy za celoživotní práci v oblasti církevní archeologie a středověké duchovní kultury. Týž byl oceněn předsedkyní AV ČR medailí *De scientia et humanitate optime meritis* za zvláště záslužnou činnost ve vědě a v oblasti humanitních idejí.

II. Vědecká činnost CMS

1. Vědecké projekty

Grantové projekty

Od performativity k institucionalizaci. Řešení konfliktů v pozdním středověku (strategie, aktéři, komunikace)

Projekt GA ČR EXPRO 19-28415X, hlavním řešitelem je P. Soukup, dále se na projektu podílejí V. Bažant, P. Cermanová, D. Coufal, J. Jauernig, M. Nodl, R. Novotný, A. Pálka, M. Pjecha, M. Šorm a V. Žůrek.

První rok byl věnován především upřesnění a metodologickému ukotvení jednotlivých témat, resp. precizaci chystaných konferencí a plánovaných výstupů. Vedle pravidelných interních setkání v rámci týmu CMS se uskutečnily i dva společné workshopy obou řešitelských týmů. Ve dnech 7.–8. 3. 2019 se odehrálo v Praze úvodní setkání, na němž představili svá témata všichni členové týmu, setkání v Brně 5. 12. 2019 bylo věnováno koncepčnímu uchopení projektu a detailnějšímu představení vybraných témat. Na rok 2020 jsou již přichystány dvě velké konference: *Strukturbildungen in langfristigen Konflikten des Spätmittelalters* (1250–1500) (Brno, 16.–18. 4. 2020) a *Radical Religious Communities in Premodern Societies* (Tábor, 16.–18. 9. 2020, ve spolupráci s Husitským muzeem).

Přenos vědění. Osudy čtyř bestsellerů v pozdně středověkých českých zemích

Projekt GA ČR, hlavní řešitelkou je P. Cermanová, dále se na projektu podílejí V. Žůrek, J. Svátek a V. Bažant.

V posledním roce projektu tým především připravoval závěrečnou monografii, jež vyjde v nakladatelství Filosofia v roce 2021. Dále členové týmu pracovali na studiích, které budou publikovány v rámci svazku *Books of Knowledge and Their Reception. Circulation of Widespread Texts in Late Medieval Europe* (Brepols 2021). Editori knihy, jež je výstupem stejnojmenné konference, jsou P. Cermanová, A. Rec a V. Žůrek. Členové týmu (P. Cermanová, V. Žůrek) představili dílčí výsledky své práce rovněž na mezinárodním symposiu *Moving Forms: The Transformations and Translocations of Medieval Literature*, konaném v září 2019 v Athénách.

Další projekty

Czech Medieval Sources online (R. Novotný, J. Jauernig). Během roku 2019 pokračovaly práce na internetovém portálu. Díky podpoře z programu Strategie AV 21 Paměť v digitálním věku se podařilo získat prostředky na digitalizaci dalších svazků, které jsou postupně zpracovávány a nahrávány na portál. Celkový počet pramenných edic dostupných na webových stránkách CMS tak dosáhl koncem roku 2019 počtu 797. Došlo rovněž ke zveřejnění nově upravených svazků, které byly dosud zpřístupněny jen v nízké kvalitě; jde zejména o ty položky, jež byly nahrány v počátcích existence portálu v letech 2007–2008. V roce 2019 takto bylo nahrazeno celkem 25 svazků (např. v edičních řadách Archiv český, Fontes rerum Bohemicarum, Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae, Archivum Coronae Regni Bohemiae či Libri confirmationum).

Rozcestník (nejen) medievistických periodik (R. Novotný, D. Kozler). Portál, spuštěný v roce 2018, si klade za cíl usnadnit orientaci v časopisech a periodicky vycházejících sbornících s příspěvky se středověkou tematikou, přístupných online. Zahrnuje jak periodika ryze historická, tak časopisy a sborníky zaměřené na pomocné vědy historické i další příbuzné obory. Vedle

linkování již online publikovaných časopisů CMS systematictěji přistoupilo k plošnému skenování dosud nedigitalizovaných periodik, většinou po dohodě či přímo za spolupráce s příslušnými redakcemi. V roce 2019 se tak podařilo uzavřít dohodu a naskenovat nedostupné svazky u periodik Táborský archiv, Husitský Tábor a AUC-HUCP, z již nevydávaných titulů pak byly přidány skeny periodik Časopis archivní školy, Numismatický časopis československý, Zprávy Českého zemského archivu, Věstník Numismatické společnosti československé, Zápisky katedry československých dějin a archivního studia a Zprávy Památkového sboru hlav. města Prahy.

Ke konci roku 2019 bylo zpřístupněno celkem 64 řad časopisů.

Magistri Iohannis Hus Opera omnia. Při CMS působí akademická Komise pro vydávání spisů M. Jana Husa, která koordinuje ediční práce a zprostředkovává vydávání řady v rámci série Corpus Christianorum – Continuatio mediaevalis nakladatelství Brepols. Předsedkyní komise je doc. Helena Krmíčková.

Strategie AV 21

Pracoviště je zapojeno několika projekty do programu Strategie AV 21, zejména je s ním spjata koordinace výzkumného programu Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací (P. Sommer, V. Bažant).

2. Uspořádané konference a kolokvia

– *Theologies of Revolution: Medieval to Modern Europe*, Praha 20.–21. 5. 2019, konference pořádaná CeFReS za spoluřadatelství CMS (za CMS M. Pjecha)

– *Kořeny revoluce a rok 1419*, Tábor 8.–9. 10. 2019, konference pořádaná Husitským muzeem za spoluřadatelství CMS (za CMS M. Nodl)

– *Normalizace humanitních věd v Československu (1969–1989)*, Praha 14.–15. 10. 2019, konference pořádaná Ústavem české literatury a komparatistiky FF UK, Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR a CMS (za CMS M. Nodl)

– *Marxismus a medievistika: společné osudy?*, Praha 25. 10. 2019, kolokvium pořádané CMS za spoluřadatelství Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego (za CMS M. Nodl)

III. Mezinárodní spolupráce

1. Účast CMS na mezinárodních projektech

CMS bylo spoluřadatelem výročního zasedání CARMEN *Communities: Division, Connection, Interaction* (za CMS P. Soukup), jež se odehrálo 4.–5. 9. 2019 v Praze.

Ve dnech 17.–19. 10. 2019 se v Budapešti uskutečnil společný workshop The Heidelberg – Prague – Budapest Triangle (Universität Heidelberg, Historisches Seminar / CMS / Department of Medieval Studies CEU) *Urban Societies in Border Zones*.

2. Pobyty a přednášky zahraničních badatelů v CMS

Od 10. 11. do 6. 12. 2019 pobýval v CMS na badatelské stáži Patrick Outhwaite, doktorand z McGill University v Montrealu. Dne 12. 6. 2019 byli na návštěvě v CMS studenti katedry Geschichte des europäischen Mittelalters und seiner Kulturen pasovské univerzity pod vedením prof. Grischy Vercamera.

IV. Vědecká výchova v rámci doktorského studia

1. Setkání doktorandů a Letní škola medievistických studií

Dvacáté sedmé setkání doktorandů proběhlo 13. 3. 2019 v Akademickém konferenčním centru. Ve dnech 6.–8. 9. 2019 se v sázavském klášteře uskutečnil 15. ročník Letní školy medievistických studií. Úvodní přednášky se ujala Lenka Bobková, následoval tematický blok „(Ne)smrtelnost?“ a po něm blok paralelních seminářů. Nedělní „Otevřená scéna“ s příspěvky doktorandů byla zorganizována jako posterová sekce, po ní následoval blok souběžných praktických seminářů. Odpolední exkurze zaměřila po stopách středověkých stezek v okolí Sázavy s výkladem Tomáše Klimka. Zúčastnilo se přibližně 75 mladých medievistů.

2. Semináře, kurzy, konzultace

Po celý rok probíhaly konzultace pro diplomanty a doktorandy, na nichž se podíleli všichni zaměstnanci CMS. Seminář pro doktorandy-medievisty různých oborů zaměřený na četbu středověkých latinských historických pramenů vedla J. Zachová. Zásluhou M. Nejedlého pokračovala spolupráce s Česko-francouzským seminářem na FF UK. V roce 2019 rovněž pokračoval «jour fixe», spontánní seminář doktorandů, postdoktorandů a vědeckých pracovníků zaměřený na diskusi a badatelské reportáže, koordinovaný P. Cermanovou. V roce 2019 proběhla setkání nad následujícími tématy: 24. 1. Václav Žůrek, Vynalezl šachy Odysseus? Šachový traktát oblíbený na dvoře Václava IV.; 21. 2. Zdeněk Šámal, Archeologický průzkum bojiště u Lipan; 21. 3. Tomáš Klír, Cheb a Chebsko v pozdním středověku: analýza berních rejstříků a účetních knih; 25. 4. Stefan Eichert, From Dark Ages to Digital Humanities – Acquisition, Management, Analysis and Presentation of archaeological and historical Data based on Medieval Sources; 16. 5. Jan Hrdina, Zakládací listina Univerzity Karlovy; 20. 6. Vojtěch Večeře, Zarážející rekontextualizace biblických citátů v kazatelské sbírce Jindřicha z Vildštejna; 23. 10. Jan Royt, Komentovaná prohlídka výstavy Český a římský král Václav IV.: Gotické umění krásného slohu kolem roku 1400; 21. 11. Bronislav Ostránský, Apokalypsa ISIS: Středověké rekvizity v hávu internetového věku?; 12. 12. Pavlína Cermanová – Jaroslav Svátek – Václav Žůrek, Přenos vědění: Osudy několika středověkých bestsellerů.

3. Fida Pfister Stipendium

CMS ve spolupráci se Společností Husova muzea v Praze a Universität Konstanz zřídilo Fida Pfister Stipendium pro doktorandy medievisty z České republiky (od 2018). Smyslem je poskytnout podporu pro badatelské pobyty v Kostnici, zejména pro studium ve zdejší univerzitní knihovně, která disponuje rozsáhlým prezenčním fondem medievistické literatury. Podařilo se rozšířit možnost pobytu na deset dní. Úspěšní uchazeči mají zajištěno zdarma ubytování v Husově domě a uhrazení cestovních nákladů, od univerzity obdrží podporu 150 EUR, od CMS 50 EUR. Kromě toho získají průkaz do knihovny, kopírovací/skenovací kartu a průkazku do menzy. V roce 2019 byli stipendisty Jana Zdeňková (ÚJČ AV ČR) a Klára Šárovcová (FF UK).

V. Výběr z popularizačních aktivit

1. Mediální vystoupení

- *600 let od defenestrace*, rozhovor Martina Veselovského s Pavlem Soukupem pro internetové vysílání DVTV (29. 7. 2019)
- *Století československé archeologie*, vystoupení Petra Sommera v diskusním pořadu ČT (14. 10. 2019)
- *Vzestup a pád kněze Jana*, vystoupení Pavla Soukupa v televizním dokumentu o Janu Želivském na ČT 2 (17. 9. 2019)
- *Ve středověku se žilo moderněji*, rozhovor Martina Nodla pro MF Dnes Víkend (8. 6. 2019)
- *První pražská defenestrace: Husity inspirovala Bible i události ve Slezsku*, rozhovor Roberta Novotného pro Deník (30. 7. 2019)

- *Pro a proti: Jaký byl Václav IV. vládce?*, rozhovor Tomáše Pavlíčka s Robertem Novotným a Lenkou Bobkovou pro ČR plus (15. 8. 2019)
- *Přispělo zatmění Slunce k upálení Jana Husa?*, vystoupení Pavla Soukupa v rozhlasovém pořadu Meteor ČR 2 (6. 7. 2019)
- *Příliš směšné na středověk*, rozhovor s Vojtěchem Bažantem a Martinem Šormem v Novém Prostoru (5. 1. 2019)
- *The First Defenestration of Prague – what was it and why did it happen?*, rozhlasový rozhovor Toma McEnchroe s Pavlem Soukupem pro ČR Radio Prague International (30. 7. 2019)
- *Spatra*, rozhovor Jana Burdy s Martinem Nodlem pro Snews (12. 9. 2019)

2. Ostatní

- Redakční činnost v edičních řadách nakladatelství Argo: Historické myšlení, Každodenní život, Ecce homo, Dějiny Evropy a Memoria medii aevi (M. Nodl)
- Redakční činnost v ediční řadě Středověk Nakladatelství Lidové noviny a v časopise Dějiny a současnost (R. Novotný, M. Šorm); příprava monotematického čísla Dějiny a současnost 8/2019 „*Neužitečný král*“? *Václav IV. a boj o trůny* (R. Novotný)
- Prezentace CMS na síti Facebook, zveřejňování informací o publikační a přednáškové aktivitě na poli medievistiky (J. Kremer)

VI. Publikace vydávané Centrem medievistických studií

- časopis *Studia mediaevalia Bohemica* (ISSN 1804-0977, šéfredaktoři F. Šmahel a R. Novotný, redaktor V. Žůrek).
- časopis *Numismatický sborník* (ISSN 0546-9414, redaktor J. Militký)

CMS a jeho pracovníci v roce 2019 vydali tyto monografie, edice a sborníky:

Samostatné monografie a edice

- František ŠMAHEL, *Die Basler Kompaktaten mit den Hussiten (1436): Untersuchung und Edition*, Wiesbaden 2019 (= Monumenta Germaniae Historica. Studien und Texte 65), XXII+226 s.
- Pavel SOUKUP, *Jan Hus: The Life and Death of a Preacher*, West Lafayette 2020, 238 s. [vyšlo v prosinci 2019]

Editorství a kolektivní publikace

- *Husitské re-formace. Proměna kulturního kódu v 15. století*, edd. Pavlína CERMANOVÁ – Pavel SOUKUP, Praha 2019 (= Středověk 4), 379 s.
- *Středověké město: politické proměny a sociální inovace*, edd. Martin NODL – Michaela ANTONÍN MALANÍKOVÁ – Beata MOŽEJKO, Praha 2019 (= Colloquia mediaevalia Pragensia 20), 237 s.
- *Pohané a křesťané. Christianizace českých zemí ve středověku*, edd. Martin NODL – František ŠMAHEL, Praha 2019, 248 s.

VII. Vědecká rada CMS a členové/Fellows CMS

Na 51. plenárním zasedání Fellows CMS dne 28. 3. 2019 byl do čela vědecké rady CMS zvolen doc. Mgr. Antonín Kalous, M.A., Ph.D., který nahradil dosavadního předsedu prof. PhDr. Ivana Hlaváčka, CSc. Kromě těchto dvou pracovala VR ve složení: prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc.; prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.; PhDr. Alena Černá, Ph.D.; doc. Mgr. Lucie Doležalová,

Ph.D.; Mgr. Petr Elbel, Ph.D.; prof. PhDr. Petr Charvát, DrSc.; Mgr. Pavel Soukup, Ph.D. (tajemník VR); PhDr. Robert Šimůnek, Ph.D., DSc.; prof. PhDr. František Šmahel, DrSc.

V roce 2019 CMS s lítostí přijalo zprávu o úmrtí prof. Evy Stehlíkové. Na 51. plenárním zasedání Fellows byli novými členy zvoleni Helena Březinová, Bronislav Ostřanský, Jiří Petrášek, Josef Šrámek, David Zbírál a Václav Žůrek. Na zasedání přednášela Hana Vlhová-Wörner na téma „Husitské století hudební: fakta a mýty“. Na 52. zasedání dne 25. 11. 2019 přednášela Kateřina Kubínová na téma „Pražský evangeliář Cim 2. Pozoruhodné osudy jednoho rukopisu“.

VIII. Knihovna CMS

Za rok 2019 přibylo do knihovny 315 knih a 115 svazků periodik, z nichž 168 bylo zakoupeno, 46 získáno výměnou, 97 darem a na vydání 4 publikací se podílelo samo CMS. Knihovna obsahuje celkem 9508 zaevidovaných knih a 4301 svazků periodik (stav k 31. 12. 2019). Díky financím z grantových projektů má knihovna možnost získávat nákladné zahraniční publikace. Důraz je kladen rovněž na výměnu publikací CMS s mnoha institucemi v ČR i v zahraničí. V roce 2019 tak CMS například získalo 37 knih vydaných Monumenta Germaniae Historica.

V létě 2019 došlo k zahájení reorganizace fondu knihovny, jejíž první krok představovalo tematické rozčlenění několika dosud jazykově vymezených signatur. Další kroky proběhnou v roce 2020. Cílem reorganizace je učinit knihovnu přehlednější a vytvořit další prostory pro budoucí knihovní přírůstky. I nadále je kompletní a pravidelně aktualizovaný knihovní katalog čtenářům k dispozici na webu knihovny ve formě přírůstkových seznamů knih a periodik.

Důležitou událostí chodu knihovny bylo obnovení katalogizace knih v systému Aleph, na němž se od podzimu 2019 podílí dvě studentky oboru knihovnictví, Markéta Andršová a Ráchel Vašáková. Dosavadní počet 1263 knihovních jednotek zapsaných v Alephu se tak podařilo do konce roku navýšit na 1666 položek, přednost přitom dostávají novější zahraniční tituly, hůře dostupné v ostatních českých knihovnách.

Knihovnu do května 2019 spravovala A. Ebersonová, po jejím nástupu na mateřskou dovolenou se funkce knihovníka ujal S. Hlaváč.

IX. Webové stránky

Webové stránky spravuje J. Kremer, k nalezení jsou na adrese <http://cms.flu.cas.cz>. Stránky se snaží kromě prezentace CMS nabídnout rovněž servis medievistické obci. Velkou popularitu si získal kalendář medievistických akcí *Denní medievista* (<https://medievista.cz/>). Roku 2019 došlo k rozšíření obsahu jednotlivých aplikací *Rukověti medievistiky*, která prozatím zastřešuje šest dílčích projektů; jsou jimi Czech Medieval Sources online, Rozcestník (nejen) medievistických periodik, Repertorium operum antihussiticorum, Chronologické tabulky, Databáze benediktinských klášterů a Viaticum – Databáze návštěvníků českých zemí.

Sestavil Robert Novotný.

Zprávu předkládá Petr Sommer, ředitel CMS (do 31. 12. 2019).

V Praze dne 13. února 2020.

Zpráva byla přijata Vědeckou radou CMS na jejím zasedání 24. února 2020.

Bibliografie pracovníků CMS za rok 2019

- BAŽANT Vojtěch, *Funkce a formy narativu o českých dějinách v 15. století*, in: Husitské re-formace: proměna kulturního kódu v 15. století, edd. Cermanová, P. – Soukup, P., Praha 2019, s. 226–251
- CERMANOVÁ Pavlína, *Křesťanské vyprávění o arabském tajemství*, in: Pohané a křesťané. Christianizace českých zemí ve středověku, edd. Nodl, M. – Šmahel, F., Praha 2019, s. 171–189
- CERMANOVÁ Pavlína, *Jiná Apokalypsa: prorocké texty v husitství*, in: Husitské re-formace: proměna kulturního kódu v 15. století, edd. Cermanová, P. – Soukup, P., Praha 2019, s. 144–172 [vyšlo 2019]
- CERMANOVÁ Pavlína, *The Life of Antichrist in the Velislav Bible*, in: The Velislav Bible, Finest Picture-Bible of the Late Middle Ages: Biblia depicta as Devotional, Mnemonic and Study Tool, ed. Panušková, L., Amsterdam 2018, s. 141–161 [vyšlo 2019]
- CERMANOVÁ Pavlína – SOUKUP Pavel (edd.), *Husitské re-formace: proměna kulturního kódu v 15. století*, Praha 2019
- CERMANOVÁ Pavlína – SOUKUP Pavel, *Valde notabilis in hominibus mutacio? Úvodní zamyšlení*, in: Husitské re-formace: proměna kulturního kódu v 15. století, edd. Cermanová, P. – Soukup, P., Praha 2019, s. 7–21
- KOZLER David, *Jan Hus a hrad Krakovec: k historicitě pobytu a počátkům místní husovské tradice*, Husitský Tábor 23/24, 2019, s. 29–87
- MAŠKOVÁ Pavlína, *Zvukové hračky. Hračky pro každý věk. Imitace zbraní a lodičky*, in: Děti a dětství: od středověku na práh osvícenství, Praha 2019, s. 123–129
- MAŠKOVÁ Pavlína, *Na pohřebištích a hřbitovech. Nálezy mimo pohřebiště a hřbitovy. Vzhled dětských hrobů*, in: tamtéž, s. 405–412
- MAŠKOVÁ Pavlína – WOJTUCKI Daniel, *An archaeological approach to modern justice in the Czech Republic, Lower Silesia and Upper Lusatia*, in: (Re)lecture archéologique de la justice en Europe médiévale et moderne, ed. Vivas, M., Bordeaux 2019, s. 41–53
- MILITKÝ Jiří, *Keltská numismatika v českých zemích – mincovnictví ve stínu antického světa*, in: Příběhy starých mincí: ke 100. výročí založení České numismatické společnosti, edd. Mašek, M. – Petrář, Z. – Lutovský, M., Praha 2019, s. 28–48, 386–388
- MUSÍLEK Martin, *Hus a pražští konšelé v předvečer revoluce. Staroměstské soudní knihy pro dluhy a možnosti jejich výpovědi pro dějiny města*, Český časopis historický 117, 2019, s. 275–317
- MUSÍLEK Martin, *Obchodní kontakty pražských měšťanů na přelomu 14. a 15. století / Die Handelskontakte der Prager Bürger in der Zeit um 1400*, in: Pražská pieta v Bernu: předmět obchodu – modla – muzejní exponát, edd. Marti, S. – Němec, R. – Winzeler, M., Praha 2018, s. 115–125 [vyšlo 2019]
- MUSÍLEK Martin, *Migration in der Prager Altstadt im 14. Jahrhundert. Neubürgerliste (1324–1393) und Gerichtsbuch (1351–1367) als Quellen für die wirtschaftliche und soziale Entwicklung der Stadt*, Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung 127, 2019, s. 173–188
- MUSÍLEK Martin, *Jak Janek Helm do neštěstí přišel: „Obyčejné“ dědictví v „neobyčejné“ době aneb politika, moc a bohatství v husitské Praze*, in: Středověké město: politické proměny a sociální inovace, edd. Nodl, M. – Antonín Malaníková, M. – Mozejko, B., Praha 2019, s. 75–87

- MUSÍLEK Martin, *Hertvíkové z Rušínova: Sociální svět nižší šlechty na Čáslavsku a Chrudimsku v době vymknuté z kloubů*, in: *Z počátků husitské revoluce. K výročí svěcení husitských kněží na Lipnici v roce 1417*, edd. Elbel, P. – Jan, L. – Jurok, J., Brno 2019, s. 141–163
- MUSÍLEK Martin, *Die Neubürger in Chemnitz im 15. Jahrhundert: Das Einnahmehandbuch als Zeugnis der Migration in der Stadt*, in: *Wahlheimat Chemnitz: Migration als historisches Phänomen*, Chemnitz 2019, s. 17–40
- NODL Martin – ANTONÍN MALANÍKOVÁ Michaela – MOŽEJKO Beata (edd.), *Středověké město: politické proměny a sociální inovace*, Praha 2019
- NODL Martin, *Tragický konec české poznámky*, *Dějiny – teorie – kritika* 16, 2019, s. 89–108
- NODL Martin, *Táborský komunismus: ke genezi pojmu v historiografii 19. a 20. století*, *Český časopis historický* 117, 2019, s. 906–934
- NODL Martin, *Středověká prosopografie: Jaroslav Mezník na svébytné cestě*, *Časopis Matice moravské* 138, 2019, s. 353–366
- NODL Martin, *Úvodní zamyšlení: středověké město jako prostor zkoumání politických a sociálních dějin*, in: *Středověké město: politické proměny a sociální inovace*, edd. Nodl, M. – Antonín Malaníková, M. – Mozejko, B., Praha 2019, s. 7–11
- NODL Martin, *Chudí a bohatí: možnosti a meze studia spodních sociálních vrstev v pozdně středověkých městech*, tamtéž, s. 189–206
- NODL Martin, *Husitská reformace mezi zrozením nové zbožnosti, (ne)reformovatelností staré víry a „dechristianizací“*, in: *Pohané a křesťané. Christianizace českých zemí ve středověku*, edd. Nodl, M. – Šmahel, F., Praha 2019, s. 191–216
- NODL Martin, *Staroměstská radnice jako místo volby českých králů a symbol zemského majestátu*, in: *Husitské re-formace: proměna kulturního kódu v 15. století*, edd. Cermanová, P. – Soukup, P., Praha 2019, s. 276–304
- NODL Martin, *Člověčenství v českých středověkých městech*, in: *Jdi svou cestou a nech lidi mluvit. Variety sociálních a kulturních dějin. Profesoru Jaroslavu Čechurovi k 66. narozeninám*, edd. Chládek, O. – Petráček, T. – Síč, J. – Stachurová Kucrová, V., Praha 2018, s. 715–723 [vyšlo 2019]
- NODL Martin – ŠMAHEL František (edd.), *Pohané a křesťané. Christianizace českých zemí ve středověku*, Praha 2019
- NODL Martin – ŠMAHEL František, *Christianizace jako badatelské téma*, in: *Pohané a křesťané. Christianizace českých zemí ve středověku*, edd. Nodl, M. – Šmahel, F., Praha 2019, s. 7–8
- NOVOTNÝ Robert, *Konfesní poměry ve vrchnostenských městech husitské epochy*, in: *Středověké město: politické proměny a sociální inovace*, edd. Nodl, M. – Antonín Malaníková, M. – Mozejko, B., Praha 2019, s. 39–58
- NOVOTNÝ Robert, *Pohanská minulost české šlechty v představách 16. století*, in: *Pohané a křesťané. Christianizace českých zemí ve středověku*, edd. Nodl, M. – Šmahel, F., Praha 2019, s. 217–236
- NOVOTNÝ Robert, *Konverze české a moravské šlechty v husitském století*, in: *Husitské re-formace: proměna kulturního kódu v 15. století*, edd. Cermanová, P. – Soukup, P., Praha 2019, s. 305–325
- NOVOTNÝ Robert, *Tradice versus reforma: klášterní pohřebiště utrakvistické šlechty na sklonku středověku*, in: *Na hradech a tvrzích. Miroslavu Plačkoví k 75. narozeninám jeho přátel a žáci*, edd. Dejmal, M. – Jan, L. – Procházka, R., Praha 2019, s. 112–123

- RYCHTEROVÁ Pavlína – CERMANOVÁ Pavlína – LERNER, R. E., *The Czech Translation in the Manuscript Wrocław, Bibliotheca Ossolineum, 1172/1*, in: John of Rupescissa. *Vade mecum in tribulatione: translated into Medieval Vernaculars*, Milano 2019, s. 405–437
- RYCHTEROVÁ Pavlína – CERMANOVÁ Pavlína – LERNER, R. E., *Prague, Library of the Metropolitan Chapter, O 35*, in: John of Rupescissa. *Vade mecum in tribulatione: translated into Medieval Vernaculars*, Milano 2019, s. 439–461
- SOUKUP Pavel, *The Polemical Letters of John of Capistrano against the Hussites: Remarks on Their Transmission and Context*, in: *The Grand Tour of John of Capistrano in Central and Eastern Europe (1451–1456): Transfer of Ideas and Strategies of Communication in the Late Middle Ages*, edd. Kras, P. – Mixson, J., Warszawa 2018, s. 259–273 [vyšlo 2019]
- SOUKUP Pavel, *Úsvit křesťanství v Čechách očima husitských kazatelů*, in: *Pohané a křesťané. Christianizace českých zemí ve středověku*, edd. Nodl, M. – Šmahel, F., Praha 2019, s. 151–170
- SOUKUP Pavel, *Výklad biblických norem v postilách husitské doby*, in: *Husitské re-formace: proměna kulturního kódu v 15. století*, edd. Cermanová, P. – Soukup, P., Praha 2019, s. 69–100
- SOUKUP Pavel, *The 'Puncta' of Jan Hus: The Latin Transmission of Vernacular Preaching*, in: *Pursuing a New Order. Volume 2, Late Medieval Vernacularization and the Bohemian Reformation*, edd. Rychterová, P. – Ecker, J., Turnhout 2019, s. 91–126
- SVÁTEK Jaroslav, *Les manuscrits de l'Elucidarium originaires de Bohême: un nouveau recensement*, *Scriptorium* 73, 2019, s. 126–143
- SVÁTEK Jaroslav, *Zbožné cestování: katolické a utrakvistické poutnictví*, in: *Husitské re-formace: proměna kulturního kódu v 15. století*, edd. Cermanová, P. – Soukup, P., Praha 2019, s. 201–225
- ŠMAHEL František, *Die Basler Kompaktaten mit den Hussiten (1436): Untersuchung und Edition*, Wiesbaden 2019
- ŠMAHEL František, *Hledej v knihovně Rečkovy koleje! Průhled do studovny mistra Václava z Chrudimě*, in: *Zahrada slov: ad honorem Zuzana Silagiová*, edd. Černá, J. – Kocánová, B. – Nývlt, P., Praha 2019, s. 207–220
- ŠMAHEL František, *Král Václav IV. a pražské studium generale do vydání Dekretu Kutnohorského v roce 1409*, in: *Římský a český král Václav IV. a počátky husitské revoluce*, edd. Kuthan, J. – Šenovský, J., Praha 2019, s. 207–225
- ŠMAHEL František – NODL Martin, *Čechy a české země ve 14. a 15. století*, in: *Dějiny Česka*, edd. Klápště, J. – Šedivý, I., Praha 2019, s. 70–99
- ŽŮREK Václav, *Křesťanské ctnosti pohanských mudrců a hrdinů v Knižkách o hře šachové*, in: *Pohané a křesťané. Christianizace českých zemí ve středověku*, edd. Nodl, M. – Šmahel, F., Praha 2019, s. 121–138